

SLOVENE.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejeman velja: Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.
V administraciji prejeman velja: Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za en mesec 1 gld. V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamezne številke veljajo 7 kr.
Naročnino prejema upravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in velja tristoletna peti-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat; 12 kr. če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.
Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.
Vredništvo je v Semeniških ulicah h. št. 2.
Izhaja vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 16.

V Ljubljani, v petek 21. januarija 1887.

Letnik XV.

Deželni zbor kranjski.

(Štirinajsta seja, 21. januarija.)

Prebere in potrdi se zapisnik zadnje seje, potem se poročila o vpeljavi samostojne deželne naklade od porabljenih žganih vpojnih pijač zopet odstavijo z dnevnega reda, ker poročilo po najnovejšem sklepu finančnega odseka še ni bilo natisnjeno.

Deželni predsednik baron Winkler naznanja, da je dobil Najvišje potrdilo sklep deželnega zbora, s katerim se mestni občini v Kranji dovoljuje pobiranje naklade 60 kr. od vsakega hektolitra piva. (Dobro, dobro!)

Prvi poročla poslanec Lukman o reorganizaciji deželnega stavbenega urada ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Slavni deželni zbor naj sklene:

1. Pri deželnem stavbenem uradu se sistemizuje:

služba višjega inženirja z letno plačo 1600 gld.;

služba inženirja z letno plačo 1400 gld.;

služba inženirskega adjunkta z letno plačo 1000 gld.; petletne doklade se ravna po določbah deželno-zborskega sklepa z dné 4. oktobra 1871, pokojnina pa po veljavnem penzijskem normalu.

2. Za višjega inženirja se imenuje sedanji deželni inženir Franc Vičel.

2. Imenovanje J. Vlad. Hraskega za deželnega inženirja in od deželnega odbora z odlokom dné 13. avgusta 1886 št. 4545 njemu dano in v letnem poročilu št. 63 naznanjeno zagotovilo se odobri.

4. Nove plače prvih dveh služb se dotičnim uradnikom računijo od 1. januarija 1887 naprej.

5. Nastava inženirskega adjunkta oziroma razpis te službe se ima zgoditi pod pogojem, da se imajo prosilci izkazati s spričevali, da so dobro dovršili državne izpite, in se zavežejo pred stalnim imenovanjem eno leto služiti za poskušnjo z letno plačo 900 gld.“

Ti predlogi se sprejmó brez ugovora.

Poslanec Klun poročla o prošnji prostovoljne požarne brambe v Krškem za podporo iz doneskov zavarovalnih bank. Ker te denarje razdeljuje deželni odbor, se dotična prošnja izroči njemu v rešitev.

Prošnja nekterih davkoplačevalcev iz Logaškega

okraja gledé zakupa deželne naklade na žgane pijače, o kateri poročla poslanec Šuklje, se tudi izroči deželnemu odboru.

Za njim poročla poslanec Murnik o prošnji okrajno-cestnega odbora v Črnomlju za odpis dolgá 3500 gld. deželnemu zakladu. Ker je deželni zbor temu odboru še le lani odpisal čez 4000 gld. dolgá in ima ostali znesek plačevati v sedmih letnih rokovih po 500 gld., se prošnja njegova za odpis ne usliši.

Poslanec Šuklje priporočla prošnjo okrajno-cestnega odbora, omenja tužnih razmer v črnomeljskem okraju, na silna bremena, ki si jih mora prebivalstvo nakladati, na visoke občinske priklade itd. Konečno predlaga, da naj se odpiše vsaj znesek 500 gld., ki jih ima vrniti letos. Poročevalec Murnik omenja, da je nekaj res, kar je govoril poslanec Šuklje, nekaj pa ni res, in da se enaka godi tudi marsikje drugje n. pr. v bistriskem okraju. Toraj naj se prošnja ne usliši. Pri glasovanji bil je tudi eventualni predlog poslanca Šukljeja zavrnjen.

Poslanec Klun obširno poročla o prošnji Novomeške in Šmihelske občine pa Novomeškega kapiteljna za odgojevanje gluhonemih deklic v zavodu ubogih šolskih sester v Šmihelu ter v imenu finančnega odseka predlaga:

„Dotična prošnja se izroča deželnemu odboru z naročilom, da

1. s c. kr. deželno vlado nemudoma prično nove obravnave zaradi oskrbovanja Holzapfelneve zapuščine ter dotični zaklad prevzame v svoje gospodarstvo, ne da bi si zaračunoval pet odstotne oskrbovalne stroške v smislu deželno-zborovega sklepa z dné 30. septembra 1868;

2. da naj se s c. kr. vlado dogovori in porazumi zaradi porabe enega dela dohodkov Holzapfelnevega premoženja v odgojo gluhonemih in sicer v tem smislu, da naj se iz dohodkov Holzapfelneve in Wolfove ustanove za glohoneme vsako leto vsaj 5000 gld. plodonosno naklada za stavbo lastnega deželnega zavoda. Drugo pa naj se obrača za odgojo kranjskih gluhonemih v tej razmeri, da se za gluhoneme deklice v zavodu ubogih šolskih sester de Notre Dame v Šmihelu pri Novem mestu, dokler deželne koristi ne bodo zahtevale drugačnega ukrepa, preskrbi 20 prostorov po 150 gld.

za vsako gojenko, toraj v skupnem najvišjem znesku 3000 gld. Z ostalim in z doneski Holdheimovega zaklada za gluhoneme naj se pa odgojujejo gluhonemi dečki v Linškem ali katerem drugem takem zavodu po predvarku deželnega odbora.

S tem je rešeno tudi poročilo deželnega odbora z dné 1. februarja 1885, št. 779 in dopis c. kr. deželne vlade do deželnega odbora z dné 18. aprila 1886, št. 6584 de 1885.“

Pri splošnji razpravi govoré Šuklje, Pfeifer in Dežman, ki toplo zagovarjajo predloge finančnega odseka. Poročilo samo, kakor tudi govore omenjenih poslancev, bomo zaradi velike važnosti te zadeve objavili v prihodnjih številkah. Tudi deželni predsednik baron Winkler se oglasi in izreka nado, da se bodo obravnave z deželnim odborom povoljno rešile, ne da bi bilo treba pomoči iskati pri sodniji. Za njim vstane še poslanec baron Apfaltrern, ter pohvalno omenja zasluge, ki si jih je pridobila finančna prokuratura s plodonosnim nakladanjem Holzapfelneve zapuščine. Konečno spregovori še poročevalec Klun, ki povdarja, da si bode deželna vlada, s povoljno rešitvijo te reči, pridobila ne samo zahvalo deželnega zbora, ampak tudi zahvalo in hvaležnost ubogih gluhonemih revežev, ki bi brez odgoje ostali v svojem milovanju vrednem stanu. tudi zavrača poslanca Pfeiferja, ki je omenjal, da je v Alojznici čedalje manj Dolenjcev, da prihaja to od tod, ker sploh Dolenjcev manj študira, kakor Gorenjcev in da so pri sprejemanji gojencev merodajne le osebne lastnosti in napredek učencev, ne pa njih rojstni okraj, ali ena stran dežele kranjske. Pri glasovanji se enoglasno sprejmó predlogi finančnega odseka.

Dr. Poklukar poročla ob osuševanju Starotrzke, Cirkniške in Planinske doline ter predlaga:

„Za tehnične preiskave ter za krajna, s temi preiskavami v zvezi stoječa in izvršena dela za osuševanje kotlinskih dolin pri Starem trgu, Cirknici in Planini, se za l. 1887 iz deželnega zaklada in sicer iz lani ostalega dotičnega kredita predplačilno dovoljuje podaljšanje najvišjega zneska 2000 gld.“

Zbornica brez ugovora pritrdi temu predlogu. (Konec prih.)

LISTEK.

Prenovljenje Železniške farne cerkve.

Iz Železnikov, 19. januarja.

Velikokrat se čita v „Slovenca“ o novih cerkvah in novih cerkvenih opravah, ali od naše cerkve se ne čita ničesa. (Krivda ni na naši strani. Vredu.) Naj toraj jaz poročam nekaj malega o naši novi cerkvi, ter novih cerkvenih opravah.

V jeseni je bilo ravno dvanajst let, kar je bila cerkev blagoslovljena; a ko je bila cerkev blagoslovljena, so bile gotove še-le gole stene brez notranje oprave. Za silo je stalo noter le nekaj starinske cerkvene oprave. Cerkev stala je do trideset tisoč goldinarjev; ali vključ vsem stroškom ni občutil noben faran posebnih stisk. Nakladov ni bilo, vse to se je zgodilo le s prostimi darovi, in s prostovoljnimi delom. Dvanajst let sém smo dobili vso

cerkveno opravo, ker vse h krati ni moglo biti, kajti ni bilo denarjev na razpolaganje. Čast. g. župnik je nam tako dobro gospodaril, da nismo vedeli za nobene posebne težave, akoravno je še stalo mnogo denarja, ker so se samo lepe, toraj tudi dragocene podobe in slike napravljale. Najprej smo dobili veliki altar, na tem je prekrasni marmornasti tabernakelj, ki je najlepši kras cerkvi. Izdelal ga je g. Vurnik iz Radoljice, gré mu vsa čast za izvrstno delo. Sliko sv. Antona je izvršil ranjki g. Wolf iz Ljubljane, ktera je enako mojsterko delo. Dve kamnitni podobi, sv. Petra in Pavla, izdelal je g. Zajc v Ljubljani, od ktere je splošno znano, da izvrstno dela. Tako je bil veliki kor že precej dodelan, ali stranske stene so bile še prazne. Zavoljo pomanjkanja denarja se je zamoglo delo le počasi nadaljevati. K stranskim altarjem pripomogla je neka blaga gospá polovico stroškov. Bog ji stotero povrni! Izdelal jih je g. J. Gosar v Dupljah; delo je lepo. Slike tu izvršil je pa zopet g. Wolf.

Kmaló potem smo dobili nov kras cerkvi, lep

križev pot namreč; slike z okvirjem so nad dva metra visoke. Naročen je bil na Dunaju; izvedenci hvalijo, da je jako izvrstno delo, ter posebno krasí našo cerkev.

Znotraj je bila cerkev s tem že precej opravljena, ter bili smo farani tudi zadovoljni z njo; ali g. župniku to še ni bilo zadosti. Zunaj na pročelu bila je cerkev še prazna; prostor je bil puščen za tri kipe. Gospod župnik naroči kamenite kipe in sicer: sv. Cirila, Metoda in Kristusa Odrašenika svetá. Izvršil je kipe g. Zajc. Res lepo delo in posebna okrasba zunanje cerkve.

Lani k božiču smo dobili tri nove lestence, ki so popolnoma nove oblike ter jih sploh vse hvali. Ob enem smo dobili tudi šest krasnih svetilnic po sredi cerkve, ktere so jako primerne, zlasti za zimski čas, ker dajejo posebno lepo svetlobo.

Veliko malih reči je še novih, ali preobširno bi bilo vse opisovati, samo toliko dostavljam, da je vse tako vrejeno, da daje stvari primerno lepoto in soglasje. Tuji naši cerkve ne morejo prehvaliti za-

O dvoboji.

II.

Država je vsled cerkvenega vpliva dvoboj vedno bolj in bolj omejevala, in ga menda zadnjič dovolila vsled sodnijskega dvoboja o času Rudolfa II. 1609. V tem letu ga je namreč ta cesar Henrik Lotriškemu dovolil (med Reno in Mozal). — Država je toraj dvoboj zavrgla, v principu: ž njeno uredbo se pa niso vsi strinjali, zlasti tisti stanovi ne, ki so imeli pravico nositi orožje — dijaki in vojaki. Menda se jim ni zdelo prav, plebejskim sodnikom izročevati svoje častne pravde da bi se s črnolom opirali njih madeži in merila njih čast; vajeni so bili spirati jo s krvjo nasprotnikovo in — pri tem je ostalo. Udati se niso hotli sprva in se še sedaj nočejo; neumnost in zlobnost ste si v vseh časih enaki in taisti. Sodnijski dvoboj, ktere ga je prej določevala in tudi omejevala država, je tedaj nehal; bolje: preselil se je iz sodnijskih dvoran v skrivne kote, v varna zatišja, v skrite kraje, boječ se ljudi, plašč se dneva. Čast se rešuje sramotno — skrito. Smešno, a resnično je, žalibog le preveč resnično.

Zrtve dvoboja se množé od leta do leta: in svetu se javlja le to, kar se skriti ne more. Skritih, neznanih dvobojev, naj so se tudi krvavo končali, je brez števila. V dijaških krogih kje za mestom, v kakem bližnjem logu ali kje drugje v skritem kotu, se jih snide petorica, dokončat častno zadevo. Nastop je teatraličen; le škoda da ni javen vstop dovoljen! Tu toraj človek na človeka strelja, ali vihti nad njim britko sabljo in ko mu prebije črepinjo, ali odseka uho, ali iztakne oko, ali prepara trebuh in prebode srce, je častna zadeva končana in gré se vsaksebi. Kaj zmagalca briga, če za umorjenim tarnja mlada vdova, če ga objokujejo zapuščene sirote; on je rešil svojo čast in — dobro je, ponosen je na to!

Svet se je takih poročil že navadil; išče in najde jih že med drugimi „pikantnimi“ novicami ter dela zraven svoje — neumestne opazke. In prav svet, občinstvo v obče je vzrok, da ne moremo o dvoboji govoriti, kot o prošli mōri, ki je bila in je ni več, in ki je k večjemu o nji pomilovalen smehljaj ostal, češ: neumni so zares bili nekaj ljudje! Ta toleranca, ta skoraj bi rekli, nesramna strpljivost, ki jo kaže človeška družba proti takim zlom, je najhujša, najpogubnejša; ona jih vzdržuje; ona jim daje netiva.

Če bi imela ta človeška družba dovelj pravne sile, trdnega prepričanja in očiščenih nazorov, sploh krščanskega duha, mahoma bi dvoboji in ž njimi vred še marsikako drugo zlo, ponehalo. A kakor smo rekli v začetku, protislovja so jim napolnila žile in mozeg; zaljubljeni so vanje in slepi za vsak ugovor.

Pameten krščanski človek mora misliti, dvobojevalec, vzlasti če je imel dvoboj žalosten konec, bo s tem dobil marogo, bo nesposoben za družbo človeško, kratko — bo osramoten. Toda svet sodi ravno narobe. Ne le, da tak zakotni junak ne izgubi ničesar od svoje časti, še celó „interesantna“ oseba postane. Vzlasti rahločutne damice, ki menda dandanes mesto na čutnicah nekje drugje bolehalo, vzlasti ta nežni spol z velikansko slastjo in notranjim veseljem opazuje takega zanimivega junaka, ki ima v zgodovini svoji nekaj dvobojev nepotrebnih, znabiti nalašč provzročenih za seboj. In vendar je vse njegovo junaštvo v tem, da je nekaj nosov in ušes porezal, nekaj črepinj preklal, nekaj rodbin ugonobil,

voljo lepote zidanja in primerne druge oprave ter trdijo, da je malo enakih.

Za vse to gre največja čast in hvala preč. gosp. župniku, ki je žrtvoval toliko truda in skrbi, ter bil stanoviten in nepremakljiv v svojem delu. To zamore ceniti le tisti, kateri je sam kaj enakega izvrševal. Le pomislite tako velikansko delo, ki stane čez 60.000 gld., kateri znesek se je moral razen neke svote po malem iskati in nabirati. Res, da so veliko pripomogli tudi vnani dobrotniki, a tudi teh je bilo treba iskati. Naj ne pozabim še omeniti, da je bilo pred enim letom tudi vse farovško poslopje prenovljeno od zunaj in znotraj.

Res, neprecenljive so zasluge našega gospoda očeta, prečast. gosp. Jakoba Mraka. Naj bi jim Bog stoterno povrnil trud in skrbi že na tem svetu ter z najlepšo krono v prihodnjem življenji! Nam pa naj jih Bog še mnogo let ohrani zdrave in krepke, da izvršijo pri nas tudi notranji tempel — izveličanje naših duš! — V imenu mnogih faranov:

M. K.

nekaj srečuničil, nekaj življenj večni smrti izročil!

Resnica je toraj, da dvoboji še obstojé ter se še — občudujejo; resnica je pa tudi, da so ti dvoboji največja sramota za človeštvo, in da se to pregreši nad seboj samim, če se kot eden mož ne dvigne zoper nje. In to resnico dokažimo v nadaljnjem!

Dvoboj je pregreha, ker ž njim se dotičnik pregreši 1. kot človek, 2. kot kristijan, 3. kot katoličan, v slučajih, če se priznava k tej veri, 4. kot državljani. Poleg tega je pa sam v sebi poln protislovij in je popolnoma nesposoben za to, v kar ga rabijo.

1. Naravno pravo zahteva, da človek varuje svoje življenje, ktere ga si ni sam dal; dolžnost, sveta dolžnost njegova je, da ne izpostavlja po nepotrebnem v nevarnost tega zaklada; če te dolžnosti ne spoľnuje, kaže, da ni vreden darú življenja; sam s seboj, sam s svojim bitjem je v nasprotji. Še več: konec življenja je h krati začetek večnosti; od konca telesnega življenja je odvisna večnost; če se izpostavi v nevarnost življenja, se izpostavi toraj tudi v nevarnost večne nesreče. Dvobojnik se pregreši proti tem resnicam, bje jim samooblastno v obraz. Dalje velevala naravno pravo, da smo dolžni tudi življenje svojih sobratov varovati, celó braniti. Bratovska vez edinstva, ki nas združuje, nam to velevala, Dvobojnik naravnost in neposredno temu nasproti ravna. Ne le, da ne varuje, ne brani, še celó umoriti, z namenom, hladnokrvno umoriti, skuša svojega sobrata, če tudi nasprotnika.

Dvobojnik ravna tudi krivično proti državi; pri lastuje si pravo zasobnega zadostila, ktere ga nima, toraj sodbe, ktera gré le državi in njenim pooblastencem. Na zloben način vničuje državne podanike, kateri bi ji znali še mnogo koristiti; daje slab vzgled; goji surovost, teptá vsakršno avtoriteto, vsakršno pravo.

Slednjič pa dela strašno krivico Bogu, ki je sam, edini gospodar življenja in smrti, ker si namreč prisoja pravo gospodstva svojega in bližnjega življenja.

Naravno pravo se toraj z dvoboji v prah teptá in ruši; v resnici je mnogokrat v nevarnosti „mir držav, sreča posameznih in rodovin ter svoboda narodov“.

2. Kristijan dvobojnik zmetuje vse razodetje božje in vničuje krščanstvo. Tistega besedo zavrača, ki je govoril: „Kdor koli prelije človeško kri, naj se prelije tudi kri njegova; kajti po božji podobi vstvarjen je človek.“ (Gen. 9. 6.) Roga se Onemu, ki je s skalne Sinajske gore Izraelu in celemu človeštvu zagromel v ognji in tresku: „Ne ubijaj!“

S temi besedami je Bog preklel vsakršni dvoboj. Le silobran je izvzet; le tedaj smé človek bližnjemu vzeti življenje, kedar svojega na drug način ne more rešiti, ali kedar ga država v vojsko pokliče. Proti dvoboji gotovo ni silobrana. Čast se ne jemlje s tako silo, da bi življenju pretila nevarnost. O sili se sploh tu kar govoriti ne more, ker se človek prostovoljno sam pripravi za dvoboj. Krščanski čut mora v takem biti že na jako nizki stopinji, ki ta glavni, osnovni zakon njegov kar tako meni nič, tebi nič prezira.

3. Če se mora že človeku v naravnem stanji, ali kristjanu v obče dvoboj šteti v tako veliko pregreho, koliko huje se pa še zadolži ž njim sin sv. cerkve, katoličan. Sv. cerkev je dvoboj že več kot stokrat preklela; v raznih sinodah in cerkvenih zborih je najhujše kazni izrekla proti dvobojnikom. Njeni poglavarji so v vseh časih skušali zatreti to zlo in so ga zatirali, kar le je bilo v njihovi moči. Imenujem le Nikolaja I., Celestina III., Inocencija II., Evgenija III., Aleksandra III., Inocencija IV., Julija II., Leona X., Klemenca VII., Pija IV.; vzlasti pa Benedikta XIV.

Ta naslednik sv. Petra je v imenu nezmotljive stolice svoje 10. novembra 1752 v pismu „Detestabilem“ izrekel te-le besede:

„Kar je dvoboj v pravem pomenu besede, so po naravnem, pozitivno božjem in cerkvenem pravu absolutno nedovoljeni.“

V tem pismu je tudi vse napačne trditve, kar jih je kdaj raztrosil duh tmé po svetu, zavrgel in preklal — izobčil. Prva izmed njih se glasi:

„Vojak, ki bi se imel za plašljivca, strašljivca, ničemnika in za nesposobnega v vojaški službi, če ne pozove na dvoboj ali dvoboja ne sprej-

me, in bi toraj službo, sktero sebe in svoje vzdržuje, zgubil ali pa vedno moral biti brez upanja sicer opravičene in zaslužene promocije: je prost krivde in kazni, če pozove na dvoboj ali če ga sprejme.“

Ta trditev je toraj zavržena in izobčena; iz tega sledi, da je nasprotno resnično; namreč tisti vojak bi zakrivil po cerkvenem pravu hudodelstvo dvoboja in bi zaslužil vse kazni, ktere je cerkev dvobojnikom zapretila.

Iz drugih zavrnjenih trditve povzamemo:

Tudi če kdo vé, da ne bo boja, ne smé zaradi sramote, ki bi jo sicer morda imel, pozvati ali sprejeti dvoboja.

Vojni predstojnik, častnik, se ne smé podvreči dvoboju, če bi tudi imel zgubiti svoj dobri glas, ali službo.

Tudi človeku v naravnem stanju, podvrženemu samo natornemu pravu, ni dovoljeno dvobojevati se, da bi si svetno premoženje ohranil, če prav drugega sredstva nima.

Prav tako ni dvoboj dovoljen v državah, ki imajo slabo vladno, kjer se vsled nemarnosti ali zlobnosti uradnikov pravica ne more dobiti.

Iz tega se jasno vidi, kako zeló sv. cerkev sovraži dvoboj in kako skuša podreti vsakršno skrivališče, vsakršen kot v postavi, koder bi jej bilo mogoče ubežati. Tridentinski zbor imenuje dvoboj (25 cap. 19): „Prokletstva vredna razvada, ki jo je satan iznašel, da bi s krvavo telesno smrtjo dobil neumerjoče duše.“

H koncu naštejmo še kazni, ktere je sv. cerkev dvobojnikom zapretila: a) izobčenje „ipso facto“; toraj dvobojnik je v trenotji, ko to hudodelstvo zakrivi, izobčen, bodi že izid kakoršen hoče. Med dvobojnike štejemo (Pij IX. Const. Apost. Sedes Art. III), vse one, ki se dvobujejo ali samo na dvoboj pozivljajo, ali ga sprejmó, če prav ne pride do boja; vse sodruge, ki karsikoli bodi k dvoboju pripomorejo, in gledalce, ki so nalašč navzoči pri dvoboju, dalje tisti, ki dvoboj dopuščajo, ali ga kolikor je v njihovi moči, ne zabranjujejo, naj si bodo tudi kralji ali cesarji (Müller, Theol. moralis, str. 79); b) dvobojnikom se ne dovoljuje cerkven pogreb. Tridentinski zbor (§ 25, cap. 19), je celó takim v dvoboju padlim prepovedal cerkven pokop, ki se pred smrtjo skesajo svojega greha, ali ki celó sv. zakramente za umirajoče prejmo, vendar je Dunajski zbor 1858 to določbo prenaresnil, da se od sedaj le tistim zanikuje cerkven pokop, ki pred smrtjo ne dajo nobenega znamenja kesanja.

Komur je toraj še kaj mar za vero; kdor ima še kaj ljubezni do cerkve, gotovo ne bo prezrl teh jasnih določil svoje matere. Res je, da se mnogo katoličanov po imenu, v življenji ne meni veliko za cerkev, a na zadnjo uro mu je dobra; umrje se še vedno najslajše in najmirnejše v njenem naročji. Dvobojnika pa ona ne smatra več za svojega sinú; noče ga; še po smrti ga zmetuje, ker je v nasprotji z njeno božjo in naravno postavou umrl.

4. Dvoboj prepoveduje tudi država; smatra ga kot hudodelstvo in ga kot tako tudi kaznuje. Tu bodi le navedeno iz voj. kaz. zak. § 427: „Kdor, iz ktere ga koli povoda si bodi, pozivlja na boj z usmrtljivim orožjem, in kdor se na tak poziv na boj podá, vdeleži se razun § 602 (o tem paragrafu ima se poziv za pregrešek, če ni prišlo do boja), hudodelstva dvoboja.“

Politični pregled.

V Ljubljani, 21. januarja.

Notranje dežele.

V gališkem deželnem zboru vnela se je huda debata zaradi znanega predloga kneza Sapiehe. Da ga je poslanec Czerkavski vtemeljeval, smo že povedali. Za njim je poprijel besedo grof Dzieduszycki, ki je tudi priznaval pomenljivo važnost nemščine za vse stanovne na Gališkem. Če se je mladenč po srednjih šolah ne naučé zadostno, je to vzrok v podučevanju in bo treba drugo metodo vpeljati. Knez Czartoryski je rekel, da se centralisti nemščine navadno poslužujejo, kakor sredstva, s katerim nenemške narode iznaručujejo. Vendar se na Gališkem tega ni bati in se za to lahko prav po pameti pogovorimo, kako bi se dalo podučevanje v nemščini po ondašnjih srednjih šolah zboljšati. Tudi on misli, da se bo to dalo storiti, ne da bi se zaradi

tega sedanje šolske postave kaj predelavale. Dr. Zoll branil je profesorje pred napadi, ki so iz ene strani na nje leteli, češ, da premalo storé. Debate sta tudi še vdeležila predsednik Krakovske akademije znanosti, dr. Mayer, in pa šolski nadzornik Czerkavski, ki je tu pa tam pobijal nekatere didaktično-pedagogične nazore grofa Dzieduszyckiego in kneza Czartoryskega. Zastopnik deželnega šolskega sveta svaril je poslance, da naj preosnovno podučevanja nemščine ne zamenjajo s splošno preosnovno podučevanja. Konečno je priznal, da ni tako slabo, kakor se je stvar razupila.

V Temešvaru so imeli te dni v častniških krogih veliko slovesnost. Kornij zapovednik, grof Degenfeld-Schomburg, je dobil od presvitlega cesarja veliko odliko in je vsled tega napravil častnikom in civilnim dostojanstvenikom velik obed, pri katerem je vstal in jako pomenljive besede o *sedanjem političnem položaju* spregovoril. Veseli ga, je rekel, da se je sporazumljenje med prebivalci in cesarsko armado tako na dobro stran zasukalo, kar je v današnjih časih posebno za vojaka veliko vredno. Sedanji položaj je jako resnoben, če tudi se v trenutku odločilnih dogodkov ni nadjati, in reči moram, da si jih zaradi koristi domovine tudi ne želimo ne! Če bi se pa vendar-le boj vnel, bo vojak navdušeno žrtvoval kri in življenje za domovino. Med tem, ko bo namreč vojak na bojnem polju spolnjeval svoje dolžnosti, ki mu jih nakladata cesar in domovina, navdajalo mu bo srce navdušenje, da ga na bojnem polju spremlja sočutje narodov skupne države. Tisto sočutje ima pa svoje korenine v dobrem sporazumljenju med ljudstvom in vojaštvom, ktero se od dné do dné še zdatno množi. Poslednje je še prav posebno na Ogerskem jako pomenljivo, kjer ima dandanes cesarska armada na hrabrih ogerskih narodih jako vrlo podporo. — Grof Degenfeld se toraj tudi še ne nadja vojske. Ogerski brambovski minister tudi ne, sicer bi ne bil podaljšal odloka 19letnih črnovojnikov od 25. januarja do konca marca. Če bi bil minister boj čutil, bi ne bil prav nič odjenjal, temveč bi bil prav kratko rekel: „Delajte, kakor veste in znate, toda gotovi morate biti“. Pri vojakih se namreč dobro vé, da človek, primoran, čuda dela!

Na *Ogerskem* bo zopet Rothschild pomagal kabinetu iz finančne nadloge, ki je v resnici že tolikošnja, da večja še nikdar ni bila! Blagajnice stojé prazne kakor v Turčiji; da imajo za najnujnejše potrebe drobiž, lotili so se že ustanov in penzijskih zalog. Konečno se je vendar Rothschildov konzorcij usmilil in bo posodil. Da posojilo ne bo po ceni, si lahko mislite, ker ga Tisza in Szapary ob praznih blagajnicah napravljata. Sicer pa to posojilo, ki bo skoraj pol milijarde znašalo, nikakor ne bo Ogerske rešilo, temveč bo bankrot le nekoliko dalje odrinilo, izognilo se mu pa ne bo, naj davke tudi povišajo, kakor so namreč sklenili. Prebivalci še teh ne morejo točno plačevati, kako le bodo poviksane redno donašali. Magnatje so samo na davkih na tisoče in tisoče dolžni. Te naj bi država pred vsem drugim privila. Toda Tisza tega ne stori, ker se za svojo kožo boji. Če nas vse ne moti, so to poslednji trenutki, ki jih Tisza s svojo vlado živi in če niso, potem so pa Madjarji s slepoto vdarjeni, da se jim še niso oči odprle, da bi videli, kam jih je Tiszova vlada v desetih letih privedla. Najrodovitnejše deželi v celi Evropi tako na kant spraviti, kakor je Tisza z Ogersko naredil, so do sedaj le Turki umeli. Tisza jih je dosegel!

Vnanje države.

Zakaj se Rusija tako vstrajno drži *kandidature Mingrelčeve*? „Nord“, ki je v dotiki z ruskim ministerstvom zunanjih zadev, pravi da zaradi tega, ker je Mingrelce pravoslavne vere, ker ni prav nič v sorodu ruski cesarski družini in pa ker ima vse potrebne lastnosti, ki jih Rusija od bodočega bolgarskega kneza zahteva. Sicer pa Rusija te candidature nikomur ne vsiljuje, pa je tudi ne umika še ne in je ne bo prej umaknila, dokler se sedanji regentje ne odpovedó, dokler se ne razpusti sedanje sobranje. Kedar se bo pa vse to zgodilo, in bo na Bolgarskem zopet postavljen mir in red, ter bodo Bolgari s sultanovim dovoljenjem in v sporazumljenju z vesilami zahtevali vojvodo Leuchtenberskega za svojega kneza, tedaj tudi car Aleksander ne bo nič več Mingrelca za kandidata smatral. Ta izjava „Nordova“ je zaradi tega pomenljiva, ker je iz nje iz uradnega vira razvidno, da se Rusija candidature Mingrelca le še pogojno drži in jo bo takoj zamenila z ono vojvodo Leuchtenberskega. Princ Jurij Maksimilijanovič Romanski, vojvoda Leuchtenberski, je rojen 1. 1852 in je tretji sin vojvode Maksimilijana Leuchtenberskega in velikodigninje Marije Ruske, naj stareje hčere cara Nikolaja. Stari oče mu je bil slavni pasterk Napoleon I., Evgen Beanharnais, namestni kralj laški in zet kralja Maksimilijana I. Bavarskega, ki ga je po Napoleonovem strmoglavljenju imenoval za vojvodo Leuchtenberskega ter mu je ob enem podaril kneževino Eichstadt; njegovim naslednikom je pa še celó pravico podelil do bavarskega prestola, kedar bi Wittelsbacherji izmrli. Nekako slično je omislil svoje nečake tudi cesar Nikolaj gledé ruskega prestolonasledstva in jim je dal celó naslov „cesarska visokost“ in naslov „knezev“ oziroma „princev Romanskih“. Vere so pravoslavne. Bodoči kandidat bolgarski je bil od leta 1879 do 1883 po-

ročen s princeso Terezijo Oldenburško; zakon je bil brez otrok.

Nedavno je brzojav sporočal, da mislijo *belgiški delavci* po premogovih jamah kar od kraja delo vstaviti, kar se pa menda ni zgodilo; vsaj telegraf trdovratne molči. Kolovodje delavcev so menda spoznali, da za splošnje kujanje čas še ni ugoden in se je za to več socialistov v Charleroi podalo, da se delo ne ustavi. Vlada se je za vsak slučaj, kolikor se je le dalo, preskrbela. Sklicala je v ta namen po vseh mestih meščanske straže k orožju, da opravljajo vojaško službo. Delavci zahtevajo namreč splošno volilno pravico, ktero bi jim radikaleci prav radi priznali, liberalci pa ne, češ, duhovščina bi se delavcev takoj polastila, kakor hitro bi imeli splošno volilno pravico in bi se na ta način okoristila z njimi. Belgiški delavec po mislih liberalcev ni še zrel za splošno volilno pravico. Nekteri nasvetujejo, da naj bi se le tistim delavcem podelila aktivna volilna pravica, ki bi dokazali, da so toliko izobraženi, kolikor se človek v elementarnih predmetih v ljudski šoli izobrazi.

Izvirni dopisi.

S Krškega, 19. jan. Drugi kamni iz rimske dóbe so večinoma grobni kamni. Eden je vzdán v cerkvi sv. Nikolaja v Velikem Podlogu, in ima napis. Lep kamen vzdán je v cerkvi sv. Lucije v Senužah, ki ima tudi napis. V farni cerkvi v Leskovcu sta dva kamna, katerih eden ima napis: „Visoko častitemu Sedatu na čast, Publius Poconius je božjo hišo in altar napravil, (Sedatus je bil malik, ki so ga v deželi Latoveci častili). Drugi kamen v Leskovski cerkvi je brez napisa. Dalje je rimsk kamen v šoli na Vidumu vzdán in ima sledeči napis: „Nepremagljivi boginji Mitri. Carito, oskrbnik iz Noviodunuma.“

Več kamnov opišem drugi pot, zdaj le še to omenim, da je eno uro hodá od Noviodunuma proti sedanji Raki, četrt ure od rimske ceste, kjer je sedaj vas Straža, stalo lepo rimsko poslopje, pokrito vse z lepo pisano opeko. Morebiti je bil to kak rimsk tempelj, kajti precej nad tem poslopjem je v cerkvi sv. Valentina na Straži vzdán kamen s sledečim napisom: Najboljšemu, najvišjemu Bogu Jupitru na čast, postavili rimski državljani. Ta kamen je bil gotovo tukaj najden in kaže, da je bil tempelj ondi, kajti najde se jako lepa opeka, denarja pa prav nič ne. V okolici nahaja se pa mnogo grobov, in sem posebno lepe našel četrt ure proč od tam, pri vasi Zaloke. V tistih sem našel lepe steklene posode, posebno lepa je steklena skledica in je veliko vredna. Tukajšnje hiše so morale vse lesene biti, ker od Drnovega dve uri daleč in še dalj, ni čisto nič sledú od kakega zidanja; samo pod stražo je sled omenjenega tempeljna.

Rimska cesta pri Škocijanu je bila umetno speljana, in bi ne bilo napačno, če bi jo tudi današnje dni ravno po tem tiru naredili. Govorjeno o tem je sicer že bilo in se zná lahko zgoditi. Dobri dve uri od Drnovega sem našel letos ob rimski cesti proti Škocijanu pri vasi Gmajna miljski kamen na nekem travniku. Prav malo ga je bilo iz zemlje videti. Kedar smo ga pa odkopali in vzdignili, je bil velik, dva metra visok, okrogel, debel, iz trdega kamna in tehtá čez 20 stotov. To je cel miljski kamen in kaže, kake velikane so Rimljani ob cestah imeli. Le škoda, da se mu je napis zbrisal. Četrt ure dalje je zopet kos enega kamna, ki na pašniku v eni luknji leži; ljudje ga imajo v okolici za čarobni kamen, ki se ne sme od tam proč vzeti. Nekdaj ga je bil vzel nek ondašnji bližnji posestnik, kedar je nov skedenj delal, ter je kamen za podlago pri skednju porabil. Skedenj se je začel tresti, in toliko časa ni dal mirú, da je posestnik kamen iz pod njega vzel in nazaj peljal, na kar je imel zopet mir. Od tedaj si ga ne upa noben več vzeti, in vsak misli, Bog zná, kaj bi se mu zgodilo. Da je to prazna vera, razume se vendar samo ob sebi. J. Pečnik.

Iz Ribnice na Štajarskem, 19. januarja. Dolgo se sicer pripravljamo na prvi zbor našega porojenega „Bralnega društva“; zaradi tega si pa tudi upamo kolikor mogoče dostojno se nanj pripraviti. Že okoli 200 „Vabil“ je doslej med bližnje in daljne rodoljube razdeljenih in tudi dokaj naših nenarodnjakov je obljubilo priti.

Poročila o delovanju društva o prvem in naslednjih zborih hočem Vam redno pošiljati. Prosim toraj za danes, da blagovoljno objavite vabilo in spored k občenemu zboru prej omenjenega društva, ktero se tako-le glasi: Vabilo. „Bralno društvo“

v Ribnici priredi pri g. Lipe Strajharju po domače Kuhelnik dné 23. januarja 1887 ob 2¹/₂ uri popoldne prvi občni zbor. Vspored: 1. Pozdrav predsednika osnovnega odbora prišedšim zbranim. 2. Govor o koristi društvenih namenov. 3. Zapisovanje udov. 4. Volitev odbora. 5. Odobrenje pravil. 6. Govori in veselica. K temu zboru vabi vljudno Lipe Strajhar, začasni predsednik.

Domače novice.

(Skupni obed) ima jutri 20 slovenskih poslancev v Ljubljanski čitalnici.

(Jour fix) „Sokolov“ in ne, kakor smo poslednjič omenjali „Sokolski večer“, kteremu je značaj čisto drugačen, bo jutri večer v čitalnični restavraciji. Reditelji večeru so gg. Fr. Mulaček, M. Armich in Iv. Mejač. Spored je jako zanimiv. Za veselo zabavo skrbela bo slavnostna gledališka družba, ki bo „Sokolom“ na ljubo napravila „glavno skušnjo“ neke burke. Za veselo petje skrbeli bodo gg. čitalniški pevci. Gospodom rediteljem posrečilo se je tudi inozemskega Popernika vjeti. Kaj bo pa ta delal, naj vsak sam pogledat pride. Le toliko rečemo, da bo —.

(Telefon) in sicer državni telefon dobila bo tudi Ljubljana morda že bodoče leto. Letos se bode taisti napeljal v Solnogradu, Dunajskem Novem mestu, Badnu in Rihnovem. Drugo leto morda prideta med drugimi mesti na vrsto tudi Celovec in Ljubljana.

(Klasiki in šolska mladina.) „Zgodnja Danica“ piše: Prav pogosto, ne le v začetku šolskega leta, ampak tudi med letom moledva šolska mladina za pomoč k šolskim knjigam, da je res čudno, koliko jih neprenehoma potrebujejo, posebno klasikov. One dni me je dijak z višjih razredov prosil za groše, da si kupi nekega nemškega klasika. Dam mu denar s pogojem, da naj mi prinese pokazat knjigo. Pride pa naslednji dan brez knjige, in še le, ko sem mu bolj oestro zatrdil, mi prinese neko dramo, igrokaz iz Lipske vinarske biblijoteke. Pregledal sem igrokaz in kaj pravite, kaj se mladina uči iz tako imenovanega klasika? Tü imaš polno mavho liberalnega kalupa, kako naj se zaničujejo in sovražijo škofje in duhovni; pitajo se s psokami, ki se v pošteni družbi ne slišijo in bi se tudi v kazališču ne smele, še manj pa v šolski sobi. Ravno tako se predlaga sovražstvo in črnenje, lažljivo krivičenje menihov in samostanov; zraven tega neslane zaljubljenosti, ženitve, možitve, nezvestobe zakonske in sploh „alle weibernarrheiten“; uči se čitatelj občudovati stare pobijavske viteze, ki se pa sami sebe pobožne cenijo; marsiktere nečednosti za čednosti čislati itd. — To nesnažno knjigo toraj, kakor je rečeno, naj bi dijaki brali, saj po kaki trije skupaj jo kupili, da bi potem profesorju v šoli, kjer očitno bere, vedeli povedati vsebino djanj, nastopov itd. — Če je res tako, vprašamo: Se li to pravi mladino olikovati? Ali so take spake od brezverskega ali mesenega Göthe-a in drugih prostomišljakov res pravne za šolski poduk? Vsak učenjak vé, da nobena reč ni tako kočljiva, kakor raba tako imenovanih klasikov pri mladini. Zato so o vsih časih bila po šolah predpisana tako imenovana „berila“ (Lehrbücher), to je, zbirke za šolsko mladino poučnih in neškodljivih spisov iz klasikov v vseh jezikih. Tudi je znano, da se nahaja izdaja nemških klasikov, ki je očiščena tistih kosmatih in kužljivih stvari, ki so npravnosti škodljive. Zakaj toraj bi se igrokazi in druga enaka dela morala v izvirniku mladini v roke siliti v dvojno škodo: za npravnost in za težko prislužene solde? Pa kaj se če dandanes, ko se nahajajo učeniki sami, ki take spotikljive reči pišejo in na svetlo dajejo! „Utinam saparent et ultima providerent!“

(Mestni občini v Kranji) je nedavno deželni zbor za l. 1887, 1888 in 1889 dovolil pobiranje občinske naklade 60 kr. od hektolitra povžitega piva. Kakor je danes naznanil deželni predsednik baron Winkler, zadobil je dotični sklep Najvišje potrdilo.

(Na drsališči) v Celji udril se je led pod drsalcu in ste se dve dami in eden gospod do prsi v vodo pogreznili.

(Ženska podružnica) društva sv. Cirila in Metoda snuje se ravnokar v Trstu.

(Tržaški „Sokol“) imel je v nedeljo, 16. t. m., svoj občni zbor, kterege se je kakih 50 članov

vdeležilo. Udov ima 183. Premoženje nam še ni znano. Volitve novega odbora se je vdeležilo 44 oseb in so izvoljeni: Za starosto gosp. Viktor Dolenc, v odbor pa gg.: Dražil, Kariž, Kalister, Polić, Kržé, Inamo, Popović in Furlanič. Odbor je v prvi seji iz sebe volil za podstarosto g. Dražila, za tajnika g. Furlaniča in za blagajnika g. Kalistra.

(Puljski veterani) poslali so letos na sv. Štefana dan cesarjevičnji Štefaniji čestitko za veseli god, na kar so prejeli od vrhovnega dvornika grofa Bombela sledečo zahvalo: „Nj. ces. in kraljevo Visočastvo, gospá kronina princesa Štefanija se najtopleje zahvaljuje za lojalno in dobrohotečo čestitko za god, ktereга praznuje vsako leto dné 20. avgusta.

(Cesarjevič Rudolf) bil se je 4. t. m. na otok Krk na lov namenil. To so zvedeli ondašnji prebivalci in vse je prihitelo z duhovščino in učitelji na čelu prišlega visokega gosta pozdravljat. G. župnik ga je nagovoril laški, menéč, da bo cesarjevemu sinu izvestno moderna laščina boljše všeč, kakor pa zatirana hrvaščina. Toda glejte čudo! Rudolf gospoda župnika vstavi, rekoč, da naj bi mu rajši v hrvaščini povedal, kar misli, ktere je on (Rudolf) zdatno bolj zmožen, kakor laščine. Župnik si ni dal dvakrat veljavati in je srčno vesel svoje pozdravljenje v hrvaščini nadaljeval in skončal.

(Nekaj za tehnikarje.) C. k. vojna mornarica sprejme več tehnikarjev, ki so se v mašinstvu izučili, v službo za provizorične eleve proti letni plači 600 glđ. Začasna ta služba traja dve leti. Če eleve ves ta čas dobro služi, dobi stalno službo in kedar se sprazni kako mesto, postane inženir III. reda v X. razredu s 1000 glđ. letne plače ter s primerno stanarino. Zahteva se dovršena tehnika in še ne prekoračeno 24 leto. Prošnje do konec februarja c. k. vojnega ministerstva pomorskemu oddelku.

(Dolge sable) kakor jih imajo častniki, dobili bodo od slej na dalje tudi naredniki (nadlovci), ki niso manipulantje temveč vežbalno službo opravljajo. Takemu naredniku se je dostikrat primerilo, da je moral opravljati častniško službo. Vsled tega se jim bosta puška in bajonet vzela in se jim bo dala dolga častniška sabla in revolver. No, to bo veselje! Dolga sabla je sama na sebi sicer malenkost, in vendar bo marsikoga priklenila, da bo vseh dvanajst let odslužil, kar bo za spretnost in jakost vojske prav velikanskega pomena.

(Pisemsko-poštni promet o novem letu na Dunaji.) Od 28. decembra 1886 do 2. januarja t. l. je bilo 8,042.961 pisemskih pošiljatev, in sicer prejetih 4,823.002, oddanih 3,219.959.

(Huda zima) nastopila je vlado z vso ojstrostjo. Včeraj in danes je bilo mrzlo, da se je povsod ivje delalo in kar škripalo je pod nogo. Okna pri prodajalnicah so do vrha zamrzujena. Toplomer kazal je včeraj zjutraj — 14° po Celziju, danes pa — 18° C. Take zime letos še ni bilo, pa je menda tudi več ne bo.

(Opazka.) V nektore odtise včeranjega „Slovenca“ vtihotapila se je v telegram z Dunaja o imenovanji novih članov gospodske zbornice v naglici jako neljuba pomota, ktero naj dotični, ki so jim taki listi s pokvarjenim telegramom v roke prišli, blagovoljno pregledajo.

Razne reči.

Sv. oče, papež Leon XIII., podelili so nedavno „Propagandi“, onemu cerkvenemu zavodu v Rimu, kjer se izobražujejo misijonarji za vse dele svetá, 500.000 lir (krog 250.000 glđ.), kot prvo darilo v spomin svoje petdesetletnice.

— V Gradcu se je ustanovil po skrbi mil. gosp. knezo-škofa dr. Jan. Zwergerja škofijski odbor, kateri ima nalogo, vse potrebno vkreniti, da bode škofija dostojno praznovala petdesetletnico papeža Leona XIII.

— Za razstavo cerkvenih umetnij v c. kr. avstrijskem muzeji Dunajskem, ktera bo trajala od srede meseca marcija pa do konca avgusta t. l., delajo se pridno priprave. Tudi razstavljalci se pridno oglašajo. Žalibog, da je med Kranjci čitati do sedaj samo ime g. Alberta Samasse iz Ljubljane. Kdor se še misli s svojega uma izdelki razstave vdeležiti, se mora oglasiti najpozneje do 15. februarja vodstvu avstrijskega muzeja (Wien, I., Stubenring, 5). Za razstavo namenjene stvari pa naj se ravno tje pošljejo v drugi polovici meseca februarja.

— O cerkvi sv. Štefana na Dunaji. Največja znamenitost Dunajskega mesta, prelepi umotvor gotiškega zidarstva, je prestolna cerkev svetega Štefana na Dunaji, ktera se zopet sedaj marljivo čedi in zaljša. Zgodovino njenega zidanja in okrasbe kazali boste v kratkih potezah dve kameniti plošči, ktere misli vzditi v vzhodno in zapadno ladjino stran „društvo za zidanje cerkve sv. Štefana na Dunaji (Wiener Dombau-Verein.) Napisi na teh ploščah se bodo glasili: na I. plošči na vzhodni strani cerkve: „V letu rešenja 1147 posveti škof Reginbert Passau-ski cerkev sv. Štefana.“ — „L. 1340, 23. aprila posveti škof Albert Passauski novi kor.“ — „Leta 1359, 7. aprila vložil vojvoda Rudolf IV. temeljni kamen za razširjenje cerkve.“ — „L. 1396 dokončá se kapela sv. Katarine.“ — „L. 1433 dozida se visoki stolp.“ — „L. 1437 dozida se kapela sv. Jerneja.“ — „L. 1416 začne mojster Hans Puchsbau zidati obok.“ — „L. 1450, 13. avgusta vložil se temeljni kamen za drugi stolp na vzhodni strani.“ — „L. 1492 dokončá se kapela sv. Barbare.“ — Napisi II. plošče na zahodni strani pa se bodo glasili: „V letih vzveličanja 1853 — 1856 postavi Dunajsko mesto na novo po umetniku Leopoldu Ernstu sedem strešnih slemen (Dachgiebel.)“ — „L. 1857, dné 14. julija, izvoli cesar Franc Josip I. na prošnjo nadškofa in kardinala J. O. Rauscherja posebni odbor za popravo cerkve.“ — „L. 1860 poruši zidarski mojster Leopold Ernst visoki stolp.“ — „L. 1862, 17. oktobra umré mojster Ernst.“ — „L. 1863, 16. januarja, izvoli se Miroslav Schmidt za zidarskega mojstra stolne cerkve.“ — „L. 1864, 15. avgusta dokončá se poprava velikega stolpa.“ — „L. 1860, 20. oktobra razpusti se odbor za popraviljanje prestolice.“ — „L. 1880, 17. novembra oživi se društvo za popraviljanje stolne cerkve (Dombau-Verein.) ktero nadaljuje poprave pod pokroviteljstvom prestolonaslednika Rudolfa, ter njega namestnikov, nadškofov Dunajskih in kardinalov: Jan. Rud. Kutschkerja in C. Jos. Ganglbauerja ter podpredsedništva dr. M. Lederer-ja.“

V St. Hipolitu (St. Pölten) je isto tako razposlal oudotni škof, Nj. ekselencija dr. Matej Binder, povabila mnogim gospodom iz vseh stanov, naj osnujejo dijecezanski odbor, ki bode vodil priprave za petdesetletnico sv. očeta ter posredoval pri Dunajskem dotičnem odboru, zastopajočem vso Avstrijo.

— Markiz Bacquehem, naš kupčijski minister, postal je novic nemškega viteškega reda. 18. t. m. sprejel ga je slovesno v enoletni novicijat deželni komtur avstrijske komende grof Maks Coudenhove, ter mu odločil za novicijat-mojstra č. g. Fr. Jančarja. Po vsprejemu po deželnem komturju, služil je č. g. Jančar sveto mašo, med ktero je visoki novic prejel sveto obhajilo. — Markiz Bacquehem je 40 let star in z adnji svojega rodu.

— † Kardinal Inocencij Ferrieri, predsednik kongregaciji za zadeve škofij in redov, umrl je 77 let star, po kratki bolezni.

— † Miroslav vitez Amerling, znani Dunajski slikar, preselil se je v boljše življenje dné 14. januarja t. l. 84 let star ter zapustil mnogo svojih slik svojemu rojstnemu mestu Dunaju.

— Dr. Majunke od papeža odlikovan. Kakor poroča „Schlesische Volkszeitung“, prejel je dr. Majunke, župnik v Šlezijem Hochkirchu od papeža Leona XIII. pohvalno pismo za njegovo literarno delovanje in za njegovo zvestobo do presv. prestola. Dr. Majunke je bil, kakor znano, glavni vrednik „Germanije“ in nemški državni poslanec. Ko ga je bil poklical njegov škof Vratislavski, nedavno umrli Herzog zopet v dušno pastirstvo, je vendar še pridno literarno deloval. Njemu se imamo v prvi vrsti zahvaliti za znane „Geschichtslügen“, ki so v kratkem času bile večkrat natisnjene. Sedaj namerava izdati zgodovino pruskega „Kulturkampf“. Bog ohrani zdravega marljivega katoliškega publicista!

Telegrami.

Berolin, 21. jan. Cesar se je zahvalil deputaciji, ktera mu je prinesla adresu udanosti, za patriotizem ter je zopet povdarjal, kako da ga je postopanje državnega zbora žalilo, ob enem pa jo je prosil, da naj to le povsod objavijo. Izrekel je tudi nado, da bo pomnožena armada nevarnost za vojsko odstranila.

Berolin, 21. jan. Francozje nakopičujejo ob nemški meji silno veliko lesa za zgradbo vojaških barak, kamor bodo nagnili večje število vojakov, kakor da bi jih mogli po trdnjavah spraviti.

Rim, 21. jan. Sv. oče je sprejel odpoved državnega tajnika Jacobinija. Naslednik imenoval se mu za sedaj le začasno, stalno pa v konzistoriju dné 7. marca. Imenovan bo dosedanji nuncij v Lizabonu.

Umrli so:

17. jan. Marija Zapletel, uradnikova hči, 33 let, Karlovska cesta št. 6, jetika.

Tuji.

19. januarja.

Pri **Matiču**: Pavel Wagner, trgovec, iz Berolina. — Melhoffer, Freund, Marks, Recker, Popper, Nerođ, Robitschek in Postnelek, trgovci, z Dunaja.

Pri **Slonu**: Anton Brunbauer, trgovec, z Dunaja. — Janéz Glässl, izdelovalec godbinih instrumentov, iz Solonbacha. — Viljem Fasolt, zasebnik, iz Karlovske kopeli. — Julius Hercenjnak, potovalec iz Gradea. — Marija Davourek, soproga posestnika, iz Čabara. — Janéz Šlakar, posestnik, iz Stajarskega. — Leop. Doktorič, krčmar, iz Boh. Bistrice. — Jožef Goldschmidt, trgovec, iz Trsta.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
opazovanja	zrakomera v mm	toplomera po Celziju				
7. u. zjut.	745.38	—14.6	brezv.	megla		
20. 2. u. pop.	744.52	—10.7	sl. zap.	jasno		0.00
9. u. zveč.	746.51	—14.0	sl. zap.			

Dopoludne megla, potem jasno. Po drevji ivje. Srednja temperatura — 13.4° C., za 11.5° pod normalom.

Dunajska borza.

(Telegrafsko poročilo.)

21. januarja.

Papirna renta 5% po 100 gl. (s 16% davka)	81	40	kr.
Sreberna „ 5% „ 100 „ (s 16% davka)	81	50	„
4% avstr. zlatá renta, davka prosta	112	—	„
Papirna renta, davka prosta	98	60	„
Akcije avstr.-ogerske banke	871	—	„
Kreditne akcije	286	50	„
London	127	—	„
Srebro	—	—	„
Francoski napoleon	10	02	„
Ces. cekini	5	95	„
Nemške marke	62	15	„

Prva mlekarska zadruga

v Ljubljani

naznanja s tem, da je ravnateljstvo zadruge sklenilo s začetkom prih. meseca mleko prodajati po nižani ceni in to da vstreže mnogostranskim željam, da se naj zadruga tudi ozira na domače mestno prebivalstvo.

Mleko, najboljšje, veljalo bo v zadrugi sprejemano liter 8 kr. „ bo na dom poslano „ 9 „
Posneto mleko, jako „ dobro pri vkuhovanji jedil „ 4 „
Pineno mleko, „ „ „ „ „ 2 „

Cene za fino surovo maslo in smetano ostanejo nespremenjene.

Naročitve sprejema

(1)

Prva kranjska mlekarska zadruga

v Ljubljani (v dolgih ulicah).

Trgovina

s špecerijami, moko in deželnimi pridelki v dobrem stanu in na dobrem glasu v prijaznem mestu na Dolenjskem oddaja se zaradi nakupa večje trgovine za 2000 gold. Posebno ugodna je za začetnike. Ostanek je zagotovljen. Ponudbe sprejema opravništvo „Slovenčev“. (1)

Po nižani ceni.

Kmetom v pomoč.

Narodno-gospodarska razprava.

Spisal

(16) IVAN BELEC,

župnik.

Cena knjige je nižana od 25 kr. na 20 kr., po pošti 5 kr. več; kdor jih vzame deset skupaj, dobi najtisto brezplačno. — Knjiga obsega 9 pol v osmerki.

„Katoliška tiskarna“

v Ljubljani
Valvazorjev trg št. 5.

Poštné zveze.

Odhod iz Ljubljane.

V Novomestu vsak dan ob 6 zjutraj, sprejema blago in popotnike. Prostora je za pet ljudi.
V Lukovcu preko Domžal vsak dan ob 7 zjutraj.
V Kočevje preko Velikih Lašč vsak dan ob 1/2 7 zjutraj.
V Kamnik vsak dan ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.
V Polhov Gradec in na Dobrovo vsak ponedeljek sredo, petek in soboto ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 2 pozimi.
Na Ig ob 1/2 5 popoldne poleti, ob 3 pozimi.

Prihod v Ljubljano.

Iz Novega mesta vsak dan ob 2 popoldne.
Iz Lukovce vsak dan ob 5. uri 25 min. popoldne.
Iz Kočevja vsak dan ob 6. uri 20 min. popoldne.
Iz Iga vsak dan ob 8. uri 30 min. zjutraj.
Iz Kamnika vsak dan ob 9. uri 5 min. popoldne.
Iz Polh. Gradca in Dobrove vsak ponedeljek, sredo, petek in soboto ob 9. uri 15 min. popoldne.

Tisk „Katoliške Tiskarne“ v Ljubljani.